

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
ОВЛАШЋЕНИ РЕВИЗОР
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: МАЈ 2026. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 11:
НАПРЕДНА РЕВИЗИЈА

I - ЕСЕЈИ

Есеј бр. 1 – Врсте ревизије и ревизорских ангажмана

- a) Објасните основне типове и врсте ревизије (5 бодова)
- b) Објасните концепт разумног увјеравања (5 бодова)
- c) Објасните степене увјеравања које кроз своје услуге пружају ревизори (5 бодова)
- d) Објасните услуге сродне ревизији (5 бодова)

Одговори:

Есеј бр. 2 – Радна документација/радни папири ревизора

- a) Објасните појам и значај радне документације/радних папира у ревизији финансијских извјештаја (5 бодова)**
- b) Које су основне функције и шта би требало да обезбиједи радна документација/папири ревизорског ангажмана? (5 бодова)**
- c) Шта би требало да чини садржај радне документације/папира на конкретном ревизорском ангажману? (5 бодова)**
- d) Објасните кључне принципе повјерљивости, чувања, држања и својине над радном документацијом/папирима. (5 бодова)**

Одговори:

Есеј бр. 3 – Упознавање ревизора са клијентовим системом интерне контроле.

а) Појам, дефиниција и дјелокруг интерне контроле. (4 бода)

б) Опишите елементе система интерних контрола из угла ревизора. (16 бодова)

Одговори:

II - ЗАДАЦИ:

Задатак број 1

ПРЕДУЗЕЋЕ „А“

Ваше друштво за ревизију је половином априла 2024. године закључило уговор о ревизији финансијских извјештаја за 2024. годину са клијентом „А“, предузећем које се бави рударском дјелатношћу. Уговор је потписан након што је клијент раскинуо уговор о ревизији са претходним ревизором.

Предузеће „А“ је сачинило финансијске извјештаје на дан 31.12.2024. године, односно за период од 01.01. до 31.12.2024. године, уз тврдњу управе да су приликом њиховог сачињавања примијењени актуелни Међународни стандарди финансијског извјештавања. Биланс стања и биланс успјеха за 2024. годину, као дио сета финансијских извјештаја према важећем оквиру за финансијско извјештавање, су презентовани у наредним табелама.

БИЛАНС СТАЊА

На дан 31.12.2024. године

ОПИС/ПОЗИЦИЈЕ	2024.	2023.
	(у КМ)	
СТАЛНА СРЕДСТВА	43.454.218	57.846.031
1. Нематеријална улагања	/	/
2. Некретнине, постројења и опрема	43.454.218	45.468.778
- Земљиште	5.404.567	45.421.940
- Грађевински објекти	29.095.316	27.635.469
- Постројења и опрема	8.954.335	12.411.369
3. Инвестиционе некретнине	/	5.588.514
4. Средства узета у закуп	/	657.904
5. Дугорочни финансијски пласмани	/	6.130.835
ОБРТНА/ТЕКУЋА СРЕДСТВА	8.315.098	20.654.215
1. Залихе	4.712.334	14.828.028
2. Краткорочна потраживања и пласмани и готовина	3.602.764	5.826.187
ПОСЛОВНА АКТИВА	51.769.316	78.500.246
УКУПНА АКТИВА	51.769.316	78.500.246
КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ		
Основни капитал	23.787.671	23.787.671
Законске резерве	2.402.250	2.402.250
Ревалоризационе резерве	/	15.996.452
Нераспоређени добитак	14.722.052	13.924.755
Дугорочна резервисања	/	/
ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	6.809.216	3.661.481
КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	4.048.127	18.727.637
ПОСЛОВНА ПАСИВА	51.769.316	78.500.246
УКУПНА ПАСИВА	51.769.316	78.500.246

БИЛАНС УСПЈЕХА

У периоду од 01. до 31.12..2024. године

(у КМ)

ОПИС/ПОЗИЦИЈЕ	2024.	2023.
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	27.705.406	50.334.893
1. Приходи од продаје робе	2.757.045	5.838.627
2. Приходи од продаје производа	28.868.630	36.830.011
3. Приходи од пружених услуга	6.366.242	7.880.973
3. Смањење вриједности залиха учинака	11.400.879	1.752.837
4. Остали пословни приходи	1.114.368	1.538.119
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	34.529.980	48.912.111
1. Набавна вриједност продате робе	2.721.695	5.839.484
2. Трошкови материјала	5.510.885	12.708.771
3. Трошкови горива и енергије	3.983.103	5.429.263
3. Трошкови зарада, накнада зарада и остали л. расходи	8.354.437	8.945.932
4. Трошкови производних услуга	6.112.612	7.051.194
7. Трошкови амортизације и резервисања	4.149.732	4.728.115
8. Нематеријални трошкови	2.626.437	3.218.543
9. Трошкови пореза и доприноса	1.071.079	990.809
Пословни добитак	/	1.422.782
Пословни губитак	6.824.574	/
ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	187.103	17.922
ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	1.780.410	777.602
ДОБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ	/	663.102
ГУБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ	8.417.881	/
ОСТАЛИ ПРИХОДИ И ДОБИЦИ	13.926.745	350.919
ОСТАЛИ РАСХОДИ И ГУБИЦИ	4.711.567	779.404
ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ П и Р	9.215.178	/
ГУБИТАК ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ П и Р	/	428.485
УКУПНИ ПРИХОДИ	41.819.254	50.703.734
УКУПНИ РАСХОДИ	41.021.957	50.469.117
НЕТО ДОБИТАК ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ	797.297	234.617
УКУПАН НЕТО ДОБИТАК У ОБРАЧ. ПЕРИОДУ	797.297	234.617

Током ревизије сте дошли до сљедећих доказа и сазнања и сачинили сљедеће радне папире или забиљешке:

ЗАБИЉЕШКА (РП) БР. 1:

С обзиром на датум закључења Уговора о ревизији, нисмо могли присуствовати попису залиха и других облика имовине чији су резултати требали бити укључени у финансијске извјештаје који су предмет ревизије.

Попису залиха на дан 31.12.2023. године је присуствовао претходни ревизор, али нам клијент, због неразјашњених околности раскида уговора са претходним ревизором, није дозволио контакт са њим, тако да нисмо могли направити увид у радну документацију, нити обавити разговор са претходним ревизором. Рачуноводствене евиденције клијента нису омогућиле да се другим поступцима ревизије провјери стање залиха на дан 31.12.2023. године и процијени да ли су оне адекватно исказане у билансу стања на тај дан, тако да, због ограничења које је наметнуо клијент, нисмо могли поуздано утврдити почетно стање залиха на почетку периода на који се односе финансијски извјештаји који су предмет ревизије.

ЗАБИЉЕШКА (РП) БР. 2:

Уобичајеним поступцима ревизије грађевинских објеката утврдили смо да је дио грађевинских објеката који служе за редовно одржавање механизације уништен у пожару почетком октобра 2024. године. Донешена је одлука о градњи новог објекта за ове намјене, а правна служба очекује да ће Осигиравајуће друштво код кога је објекат био осигуран надокнадити штету. Нето књиговодствена вриједност овог објекта на дан 30.09.2024. године је износила 420.500 КМ. Надлежни орган је крајем године донио Одлуку о расходевању овог објекта, али она није реализована. За наведени износ је прецијењена вриједност грађевинских објеката на дан 31.12.2024. године и потцијењени расходи за годину која се завршава на тај дан. Управа без обзира на наше образложење одбија да изврши потребне корекције.

ЗАБИЉЕШКА (РП) БР. 3:

Уобичајеним поступцима ревизије залиха резервних дијелова за механизацију смо утврдили да је дио ових залиха набавне вриједности 380.000 КМ, већ дуже вријеме неупотребљив јер се односи на механизацију коју предузеће више не користи. Надлежне службе су у другој половини 2024. године пронашле купца и закључен је Уговор о продаји за укупан износ од 50% набавне вриједности, чија реализација се очеује почетком 2025. године. На крају 2024. године, вриједност ове позиције залиха се и даље води по набавној вриједности и Управа сматра да је то у реду јер продаја још није реализована. Због наведених околности вриједност залиха резервних дијелова је требало умањити за 190.000 КМ и у истом износу признати имепаритетни губитак као расход периода. Управа без обзира на наше образложење није извршила потребне корекције.

ЗАБИЉЕШКА (РП) БР. 4:

Анализом старосне структуре потраживања од купаца у оквиру ревизије потраживања и краткорочних пласмана, утврдили смо да потраживања од купаца старија од годину дана износе 405.800 КМ. Управа предузећа није извршила исправку вриједности ових потраживања, иако је то „прописано“ рачуноводственом политиком, уз образложење да се ради о два дугогодишња пословна партнера који не оспоравају свој дуг, али се налазе у

финансијским тешкоћама. Уколико се у току 2025 године ова потраживања не наплате, биће у цјелости отписана у наредној години.

ЗАБИЉЕШКА (РП) БР. 5:

Због неликвидности током четвртог квартала 2024. године предузеће није у уговореним роковима исплатило обавезе према добављачима за дизел гориво. Због тога ће, у складу са Уговором о снабдијевању, почетком 2025. године бити обрачуната затезна камата у износу од 98.600 КМ.

Управа је је свјесна да ће обавеза према добављачу за дизел гориво бити увећана за затезну камату, али је у складу са досадашњом „праксом“ да се затезном каматом која још није обрачуната не терети извјештајни период, те не прихвата да коригује ову обавезу за 2024. годину.

.*
* *

ОД ВАС СЕ ЗАХТИЈЕВА ДА:

1. Наведете врсте ревизорског мишљења и објасните критеријуме за избор одговарајућег мишљења.

(5 ПОЕНА)

2. За сваку од претходно наведених претпостављених забиљешки, апстрахујући све остале, саставите образложење ревизора и формулишете одговарајуће мишљење. Није потребно да пишете уводни пасус и пасус о обиму ревизије.

Сваки појединачни тачан одговор носи по 2 поена
(УКУПНО: 5×2=10 ПОЕНА)

3. За све претпостављене забиљешке као цјелину, третирајући их забиљешкама, односно радном документацијом на конкретном ревизорском ангажману, саставите образложење ревизора и дате само једно синтетизовано закључно мишљење. Није потребно да пишете уводни пасус и пасус о обиму ревизије.

(5 ПОЕНА)

НАПОМЕНА:

За рјешење задатка под (2) и (3) треба да образложите вашу процјену материјалности или значајности за ФИ који су предмет ревизије, те да је примијените приликом избора мишљења ревизора. При томе је довољно да процијените укупни ниво значајности и да га користите и за појединачна и синтетизовано мишљење без алоцирања на појединачне позиције или елементе финансијских извјештаја.

ОЧЕКИВАНИ ОДГОВОРИ:

Задатак број 2

Ревизорски тим “АБЦ” врши ревизију финансијских извјештаја за 2025. годину код привредног друштва “ХУЗ”. Привредно друштво “ХУЗ” је исказало сљедећи биланс стања:

Биланс стања привредног друштва “ХУЗ”

ОПИС	Износ 2024.	Износ 2025.
Земљиште	200.000	250.000
Грађевински објекти	2.300.000	1.500.000
Опрема	1.200.000	2.400.000
Дугорочна активна временска разграничења	300.000	250.000
Залихе сировина и материјала	270.000	100.000
Залихе производње у току	200.000	300.000
Залихе готових производа	300.000	900.000
Новчана средства	200.000	100.000
АКТИВА	4.970.000	5.800.000
Обавезе према добављачима	400.000	600.000
Обавезе за нето плате	200.000	400.000
Обавезе за порезе и доприносе по основу плата	300.000	600.000
Дугорочне обавезе по кредитима	2.470.000	2.700.000
Добит периода	600.000	500.000
Капитал	1.000.000	1.000.000
ПАСИВА	4.970.000	5.800.000

Проведени су сви доказни поступци и забиљежена сљедећа спорна финансијска позиција:

Предузеће „ХУЗ“ у свом саставу има погон “А”, погон “Б” и заједничке службе управе и продаје. У погону “А” производи производе “Х” и “У”, а у погону “Б” производ “З”. Предузеће примјењује систем обрачуна трошкова према МРС-у 2. Обрачуната разлика у цијени је 25%. Залихе се воде по стварном трошку производње, а издавање се евидентира по методи просјечних цијена. Стање рачуна залихе готових производа на почетку периода садржавало је 1.000 ком. готових производа „Х”. Стање рачуна производња у току односи се на вриједност започете производње у погону „А”.

У току 2025. године евидентиране су сљедеће пословне промјене у вези готових производа.

- 1) 50% готових производа “Х” премјештено је у властиту продавницу.
- 2) Продата је цјелокупна вриједност готових производа из продавнице.
- 3) Из производње је завршено и предато у складиште готових производа “Х” 1.000 ком. по 350 КМ/ком. и производа “У” 2.000 ком. по цијени од 125 КМ/ком.
- 4) Купци су вратили у гарантном року готових производа у проценту 20% од продате количине. Готови производи су смјештени у складиште до коначне одлуке о евентуалном расхоровању/доради/продаји.
- 5) Према обрачуна укупни трошкови по природним врстама у току периода износили су: погон “А” 800.000КМ, погон “Б” 600.000 и заједничке службе 320.000КМ. На крају

периода утврђено је: 10% од укупних трошкова производње односи се на нус производе, 20% од укупних трошкова је незавршена производња на крају периода, а преостала производња је завршена и смјештена у складиште. Вриједност готових производа “Х” и “У” одређена је размјерно бројевима 3 и 2, респективно гледано.

6) Продано је 50% залиха готових производа „Х“, „У“ и „З“.

Ревизорски тим “АБЦ” укупну значајност утврђује у висини од 2% укупних средстава ревидираног предузећа. Распоред значајности на поједине позиције врши се сразмјерно њиховој величини на дан 31.12.2025. Све позиције осим новчаних средстава се укључују у распоред почетне значајности.

Ваш задатак је:

- а) Одредити износ почетне значајности, који за потребе коначне процјене значајности треба бити коригован за 20% у складу са ревизоровом оцјеном система интерних контрола у ревидираном субјекту поузданим – сачинити одговарајући радни документ ревизора (2 бода)**
- б) Алоцирати значајност на спорне позиције биланса стања - сачинити одговарајући радни документ ревизора. (2 бода)**
- с) Припремити радни документ ревизора о стању и промјенама на рачуну спорних елемената финансијског извјештаја. (8 бодова)**
- д) Процијенити да ли постоји прецјењивање или потцјењивање спорних елемената финансијског извјештаја, као и њихов потенцијални утицај на мишљење ревизора - сачините одговарајући примјер радне верзије процјене грешака у рачуноводственој евиденцији привредног друштва “ХУЗ”, уз квалификацију да ли наведне грешке резултирају прецјењивањем или подцјењивањем позиција финансијских извјештаја друштва “ХУЗ” те да ли се ради о значајним грешкама или не, узимајући у обзир раније распоређене вриједности значајности на позиције биланса стања. (4 бода)**
- е) Дати ревизорско мишљење о финансијским извјештајима привредног друштва “ХУЗ” у складу са међународним ревизорским стандардима. (Није потребно писати цијели текст ревизорског мишљења, већ само изразити ревизорско мишљење и по потреби основу за изражавање мишљења.) (4 бода)**

